

กระทู้ถามที่ ๓๕๗/ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาปนายนกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่ยังมีการทุจริตและคอร์รัปชันแทบจะในทุกระดับ ซึ่งจากผลการสำรวจของสถาบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ สถาบันเพิร์ก ยังคงจัดอันดับประเทศไทยให้อยู่ในอันดับต้น ๆ ของการทุจริตและคอร์รัปชัน ก่อให้เกิดปัญหาต่อประเทศชาติ และประชาชนในการพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน เนื่องจากงบประมาณจะถูกฉ้อโกงและไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เปรียบเสมือนเป็นมะเร็งร้ายที่ทำลายบ้านเมืองและประเทศชาติอย่างฝังรากลึก ถ้าปล่อยให้สภาวะการณ์เช่นนี้ยังคงดำรงอยู่การพัฒนาประเทศไทยอย่างยั่งยืนและมั่นคงก็จะถูกทำลาย อาจส่งผลให้ประเทศไทยล้าหลังประเทศเพื่อนบ้านได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและคอร์รัปชันอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีมาตรการดำเนินการกับบุคคลหรือหน่วยงานที่มีการทุจริตและคอร์รัปชันอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. รัฐบาลมีนโยบายที่จะปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันให้แก่ประชาชนอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นคร มาฉิม

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

จังหวัดพิษณุโลก

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๕๗/ร.

ของ นายนคร มาฉิม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง การแก้ไขปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชัน ของท่านสมาชิกผู้ที่มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

ขอเรียนว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมาโดยตลอด และได้มีการกำชับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จัดทำมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเร่งด่วน และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เป็นกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนต่าง ๆ จำนวน ๙ คน และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ เป็นเลขานุการคณะกรรมการ เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการในการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน และได้กำหนดมาตรการที่สำคัญ ๖ มาตรการ ดังนี้

๑. มาตรการปลูกจิตสำนึก สร้างค่านิยมใหม่สังคมไทยต้านภัยทุจริต

โดยกำหนดให้มีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีให้กับสังคมไทยเป็นพื้นฐานของการสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน มุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติเชิงบวกในการเป็นพลังขับเคลื่อนสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งให้กับสังคมไทย ควบคู่ไปกับการปลูกฝัง สร้างค่านิยมใหม่ในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันด้วยการกำหนดบทลงโทษทางสังคม (SOCIAL SANCTION) ภายใต้กรอบแนวคิด “คนโกงต้องไม่มี ที่ยืนในสังคม” เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน รวมถึงเยาวชน ให้เข้ามามีบทบาทในฐานะหุ้นส่วนของสังคมที่จะร่วมกันปกป้องรักษาไว้ซึ่งสังคมที่มีมาตรฐานความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต ซึ่งมาตรการปลูกจิตสำนึกนี้มีเป้าหมายที่กลุ่มเด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ทุกระดับชั้น

๒. มาตรการสร้างเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน

กำหนดให้มีการรวมพลังเพื่อจัดตั้งเครือข่ายการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเป็นการผสานพลังของทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันให้ครอบคลุมเป้าหมาย หรือทุกพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน ประกอบด้วย เป้าหมายพื้นที่เสี่ยงในระดับพื้นที่ เป้าหมายพื้นที่เสี่ยงในระดับองค์กร เป้าหมายพื้นที่เสี่ยงในแวดวง

ของผู้ประกอบการธุรกิจนักลงทุนต่างชาติ และเป้าหมายสนับสนุนการเฝ้าระวังจากกลุ่มสื่อสารมวลชน โดยยกระดับสมาชิกของเครือข่ายต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นให้มีศักยภาพและสมรรถนะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และทัศนคติหรือค่านิยมที่ดีมีความรับผิดชอบในฐานะส่วนหนึ่งของสังคม ในภารกิจด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน

๓. มาตรการสร้างกลไกรองรับเรื่องร้องเรียนและมาตรการตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติ ต่อข้อร้องเรียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

โดยเป็นการสร้างมาตรฐานกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน เป็นการสร้างกระบวนการ และกลไกรับเรื่องกล่าวหาเรื่องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ภายในหน่วยงานของรัฐขึ้นในทุกระดับนับแต่ระดับกระทรวง ทบวง กรม กระทั่งถึงระดับพื้นที่จังหวัด และอำเภอ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการตรวจสอบ ติดตาม กำกับดูแล และประเมินผลการปฏิบัติในการ ตอบสนองต่อข้อร้องเรียน ผ่านกลไกผู้ตรวจราชการในแต่ละระดับ โดยกำหนดให้กลไกผู้ตรวจราชการ ส่วนกลางระดับกระทรวงและกรม ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับเรื่อง กล่าวหาเรื่องเรียนระดับจังหวัดและอำเภอ ในเบื้องต้น พร้อมทั้งกำหนดให้กลไกผู้ตรวจราชการสำนัก นายกรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ (สำนักงาน ป.ป.ช.) และสำนักงาน ป.ป.ท. ทำหน้าที่ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานต่อข้อร้องเรียนของหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนในระดับ กระทรวงและกรม และระดับจังหวัดและอำเภอ รวมทั้งรับผิดชอบต่อการสนองตอบต่อข้อกล่าวหาเรื่องเรียนกรณี ที่ประชาชนประสงค์ที่จะส่งเรื่องมายังสำนักนายกรัฐมนตรี องค์กรอิสระ (สำนักงาน ป.ป.ช.) หรือ สำนักงาน ป.ป.ท. โดยตรง ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับและสร้างมาตรฐานกลไกการตรวจสอบ ภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ จัดวางกลไกการรับเรื่อง-ส่งต่อ รวมทั้งสร้างกลไกการคุ้มครองพยาน ผู้แจ้ง ข้อมูลหรือเบาะแสเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชน ตลอดจนเครือข่ายเฝ้าระวังในแบบต่าง ๆ

๔. มาตรการศึกษารูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันเพื่อนำสู่การปฏิรูปกระบวนการหน่วยงาน ภาครัฐ

การศึกษารูปแบบการกระทำความผิดทุจริตคอร์รัปชัน เป็นกลไกการดำเนินงานเพื่อศึกษา เรียนรู้ให้เกิดความเข้าใจ และเข้าถึงสภาพปัญหาการทุจริตในสถานการณ์ปัจจุบันว่ามีความเป็นมา และแผนยุทธศาสตร์ในการกระทำความผิดแต่ละรูปแบบเป็นอย่างไร การกระทำความผิดเกิดขึ้นกับ ลักษณะงานในตำแหน่ง หน้าที่ และหน่วยงานองค์กรใด ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความเสียหายมากน้อย เพียงใด เพื่อวิเคราะห์นำสู่การกำหนดแนวทางการป้องกัน แก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนพัฒนา กระบวนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพครอบคลุมสภาพ ปัญหายิ่งขึ้น

๕. มาตรการยกระดับมาตรฐานหน่วยงานเพื่อก้าวไปสู่องค์กรแห่งความโปร่งใส (ISO)

โดยให้มีคู่มือการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสในองค์กร ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสำคัญให้ส่วนราชการมีหลัก แนวทางในการส่งเสริมให้ข้าราชการในหน่วยงานร่วมกันสร้างความโปร่งใสให้เกิดขึ้นในองค์กร อีกทั้งเป็นกลไกดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในภาครัฐ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่เอื้อต่อการหล่อหลอมให้ข้าราชการมีมีโนสุจริต และยุทธศาสตร์ ที่ ๕ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล ของข้าราชการและหน่วยงานของรัฐ เพื่อนำสู่การยกระดับมาตรฐานหน่วยงานก้าวไปสู่องค์กรแห่งความโปร่งใสได้ในที่สุด

๖. มาตรการสร้างกลไกการคุ้มครองนักลงทุนและผู้ประกอบการต่างชาติจากการทุจริตคอร์รัปชัน

เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบัน รัฐบาลมุ่งส่งเสริมการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนให้เกิดขึ้นภายในประเทศ เพื่อยกระดับและสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาศักยภาพทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมให้ดียิ่งขึ้น นั้น ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการที่จะก้าวไปสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจได้นั้น เกิดจากภาคการค้าและการลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการชาวไทยและชาวต่างชาติ รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดตั้งศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน (One Start One Stop Investment Center : OSOS) เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ นักลงทุน หากแต่ยังไม่ได้กำหนดช่องทางในการรับเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนจากชาวต่างชาติที่เข้ามาทำนกอาศัย ประกอบธุรกิจ หรือเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเกิดผลกระทบจากการทุจริตในการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จึงควรให้มี ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนสำหรับชาวต่างชาติ ในสำนักงาน ป.ป.ท. (CORRUPTION COMPLAINT CENTER : CCC) เป็นช่องทางในการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนกรณีนักลงทุนและผู้ประกอบการต่างชาติไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยบูรณาการแนวทางการให้ความช่วยเหลือร่วมกับศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน OSOS ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ทั้งนี้ ทั้ง ๖ มาตรการดังกล่าวอยู่ในระหว่างการดำเนินงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามคำสั่งของคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลจะได้ให้การสนับสนุนและติดตามผลการดำเนินงานเพื่อให้ภารกิจการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปรากฏผลเป็นรูปธรรมจริงจังกโดยเร็วต่อไป

คำตอบข้อที่ ๒

ขอเรียนว่า นอกจากมาตรการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ แล้ว รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ทำการตรวจสอบข้อมูลสถิติเรื่องกล่าวหา ร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติมิชอบ หรือกระทำการทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์

การทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยปัจจุบัน และได้ข้อสรุปว่า ในปัจจุบันเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหา ร้องเรียน ครอบคลุมในทุกจังหวัดทุกภูมิภาค โดยมีสถิติจำนวนเรื่องร้องเรียนที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งนี้ ๕ ประเด็นหลักที่ถูกร้องเรียนสูงสุดตามลำดับ คือ

๑. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์
๒. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ตนเองหรือผู้อื่น
๓. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเรียกรับผลประโยชน์จากการจัดซื้อ/จัดจ้าง
๔. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐยกยอก/ฉ้อโกงทรัพย์สิน
๕. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเรียกรับผลประโยชน์เพื่อให้บริการหรือการอำนวยความสะดวก

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ท. ได้จัดทำมาตรการศึกษารูปแบบการกระทำความผิด (แผนประชุมกรรม)

เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับ รูปแบบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันภาครัฐ เพื่อให้เห็นวิธีการการทุจริต รู้ถึง จุดอ่อน หรือช่องว่างของกฎหมาย รวมถึงศึกษาวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติในกระบวนการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐที่พบปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อปรับระบบงานให้สามารถแก้ไขและลดปัญหา การทุจริตได้ และให้ทำการศึกษารูปแบบลักษณะความผิดในคดีทุจริตสำคัญ ๆ เช่น การทุจริตเงิน ช่วยเหลือในโครงการ ภัยพิบัติ เพื่อเสนอแนะมาตรการและกลไกในการป้องกันการทุจริตแต่ละกรณีได้ และสามารถนำมาปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในปัจจุบันที่เป็นอุปสรรค หรือเป็นเงื่อนไข ก่อให้เกิดการทุจริต พร้อมทั้งได้เร่งให้จัดทำมาตรการสร้างกลไกรองรับเรื่องร้องเรียน กำหนดมาตรการ ตรวจสอบ ติดตามการปฏิบัติต่อข้อร้องเรียน โดยใช้กลไกของผู้ตรวจราชการ ผู้เชี่ยวชาญด้านพัสดุ การเงิน บัญชี มาทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามเรื่องร้องเรียน และเป็นศูนย์กลางการให้ข้อแนะนำคำเสนอแนะต่อผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบต่อไป และให้มีการกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และพยาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และศรัทธาแก่ผู้ร้องเรียน ประชาชนที่แจ้งเบาะแส และเครือข่ายเฝ้าระวังต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ ยิ่งขึ้น

สำหรับมาตรการดำเนินการกับบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำการทุจริตคอร์รัปชัน รัฐบาล มุ่งเน้นในแนวทางการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพจึงเร่งรัดทำการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้บังคับได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและสถานการณ์ปัจจุบัน ดังนี้

(๑) ปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาโดยยกเลิกอายุความฟ้องคดีและอายุความล่วงเลย การลงโทษสำหรับความผิดบางกรณีเกี่ยวกับการปกครองและการยุติธรรม รวมทั้งกำหนดเร่งรัดให้มีการ ฟ้องคดีในความผิดดังกล่าวโดยเร็ว ซึ่งขณะนี้ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณา ในรัฐสภาแล้ว

(๒) ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต จากเดิมที่มีหลักการห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. รับเรื่องที่มีการกล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วเกินห้าปีไว้พิจารณาแม้จะมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงก็ตาม ซึ่งอาจทำให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงแก้ไขหลักการดังกล่าวโดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจรับเรื่องที่ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วเกินห้าปีได้ หากมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไป ซึ่งจะต้องเริ่มไต่สวนข้อเท็จจริงภายในสิบปี นอกจากนี้ยังได้เพิ่มเติมกำหนดระยะเวลาในการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อเป็นการเร่งรัดการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปได้โดยรวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งขณะนี้ร่างกฎหมายดังกล่าวอยู่ระหว่างนำเสนอรัฐสภาพิจารณา

(๓) ยกร่างกฎหมายว่าด้วยการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ของรัฐที่มีการทำสัญญากับเอกชน ซึ่งในปัจจุบันแม้จะมีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐและกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำทุจริตหรือสมยอมกันในการประกวดราคาหรือการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐในโครงการต่าง ๆ ก็ตาม แต่หลังจากการประกวดราคาหรือการเสนอราคานั้นแล้วหน่วยงานของรัฐยังจะต้องทำสัญญากับเอกชนต่อไปอีก ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐที่เป็นคู่สัญญามีความผูกพันหรือมีความรับผิดชอบในทางกฎหมายจากเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญานั้น แต่กลับไม่มีกฎหมายที่บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะเกี่ยวกับหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐและควมรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองรวมทั้งบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องที่กระทำหรือร่วมกันกระทำทุจริตกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยอาศัยเงื่อนไขหรือข้อตกลงในสัญญาที่มีขอบเป็นเครื่องมือในการกระทำผิด ทำให้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐเสียเปรียบและมีความรับผิดชอบโดยไม่สมควรแต่กลับไม่สามารถหาผู้รับผิดชอบหรือรับผิดชอบได้ ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งของการกระทำทุจริตประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน เป็นเหตุให้รัฐได้รับความเสียหายอย่างมาก จึงได้เสนอให้มีกฎหมายว่าด้วยการทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งขณะนี้ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวอยู่ระหว่างกระทรวงยุติธรรมดำเนินการยกร่าง

คำตอบข้อที่ ๓

ขอเรียนว่า นโยบายการดำเนินงานในการปลูกฝังจิตสำนึกให้ต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันแก่ประชาชน นั้น นอกจากมาตรการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ แล้ว รัฐบาลยังได้มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการตามที่เสนอมา อาทิ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอขอความเห็นชอบวาระแห่งชาติการส่งเสริมคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตของคนไทย สำนักงาน ก.พ. โดยโครงการความร่วมมือส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อประเทศไทยใสสะอาด และสำนักงาน ก.พ.ร. ร่วมกันบูรณาการรณรงค์สร้างค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ปลูกจิตสำนึกทัศนคติ และสร้างค่านิยมใหม่ให้สังคมไทยต้านภัยทุจริต เป็นต้น

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อกำหนดเป้าหมายในการรณรงค์สร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีให้กับสังคมไทย อันเป็นพื้นฐานการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต โดยมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติเชิงบวก ในการเป็นพลังขับเคลื่อนสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งให้กับสังคมไทย ควบคู่ไปกับการปลูกฝังสร้างค่านิยมใหม่ในการต่อต้านการทุจริตด้วยการกำหนดบทลงโทษทางสังคม (SOCIAL SANCTION) และเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน รวมถึงเยาวชน เข้ามามีบทบาทในฐานะหุ้นส่วนของสังคมที่จะร่วมกันปกป้องรักษาไว้ซึ่งสังคมที่มีมาตรฐานความโปร่งใส ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเป้าหมายหลักในการดำเนินงาน คือ เด็กและเยาวชน นักเรียน นักศึกษาทุกระดับชั้น ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงอุดมศึกษา และกำหนดรูปแบบเนื้อหาสาระการเรียนการสอนเกี่ยวกับคุณค่าของ ความดี มีวินัย มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตลอดจนผลกระทบที่ต้อันเกิดจากการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของสังคม หรือผลเสียที่เกิดขึ้นจากการฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับของสังคมชุมชน ในแต่ละช่วงชั้น ของสถาบันการศึกษา ให้สอดคล้องกับระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน รวมทั้งให้มีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงผูกพันกันเป็นระบบ เพื่อเป็นการวางรากฐานของจิตสำนึก ควบคู่กับการหล่อหลอมค่านิยมใหม่ ให้ซึมซับและเข้าถึงจิตใจของเด็กและเยาวชน ที่จะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ของสังคมไทยในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อเนื่องเป็นรูปธรรมชัดเจนต่อไป